

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
5 november 2024

Ons kenmerk
PZH-2024-860075484
DOS 2023 0000337

Uw kenmerk
-

Bijlagen
2

Gebiedspartners regiegroepen Kust & Duinen, Veenweide en
Zuid-Hollandse Delta

Onderwerp

Afwegingskader ZH-PLG projecten en reactie op consultatieronde

Geachte heer, mevrouw,

Afgelopen juli ontving u onder meer het voorlopig afwegingskader voor de projectvoorstellen uit het maatregelenpakket van het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) met de uitnodiging hierop te reageren. Hoewel de reactieperiode in het zomerreces viel, ontvingen we waardering voor het feit dat gelegenheid werd geboden om input te leveren. Velen van u hebben schriftelijk gereageerd, ook de inloopbijeenkomsten leverden constructieve gesprekken op. In deze brief lichten we toe hoe we zijn omgegaan met alle feedback. Ook lichten we beknopt toe wat de aanleiding en het doorlopen proces was en geven we een vooruitblik op de planning. Daarbij ontvangt u als bijlage de, op 5 november 2024 door Gedeputeerde Staten vastgestelde, versie van het afwegingskader en de groslijst met alle reacties en toelichting hoe deze al dan niet zijn verwerkt.

Aanleiding en proces

Het afwegingskader is een hulpmiddel voor besluitvorming. Het geeft houvast om een afweging te kunnen maken welke projectvoorstellen uit het maatregelenpakket ZH-PLG prioriteit krijgen en worden geprogrammeerd en daarmee opgenomen in de projectportfolio van het ZH-PLG. Op 26 maart 2024 hebben Gedeputeerde Staten het Maatregelenpakket ZH-PLG vastgesteld en ingediend bij het ministerie van LNV teneinde financiële middelen toegekend te krijgen. De Ministerraad heeft op 7 juni jl. besloten om € 188 miljoen toe te kennen voor de uitvoering van het Maatregelenpakket ZH-PLG. Van dit bedrag was € 8,3 miljoen onder voorbehoud toegekend, dit is inmiddels ook goedgekeurd door de Eerste Kamer op 9 juli jl. Aangezien de totale omvang van het Maatregelenpakket ZH-PLG € 696,4 miljoen¹ bedraagt moet gekozen worden aan welke projectvoorstellen deze middelen kunnen worden toegekend. Gedeputeerden Staten nemen dit besluit.

¹ Dit bedrag is incl. btw, een risico-opslag van 25%, de dekking van de directe en indirecte uitvoeringskosten en conform het prijspeil van 1 januari 2024

Beschikbaar budget LVVN

Totaal		€ 188,250 miljoen
Maatregelpakket 1	Landschap en natuurversterking	€ 128,092 miljoen
Maatregelpakket 2	Toekomstbestendige land- en tuinbouw	€ 36,021 miljoen
Maatregelpakket 3	Verbetering waterkwaliteit	€ - miljoen *
Maatregelpakket 4	Toekomstbestendig water- en bodemsysteem	€ 24,137 miljoen

* Geen bedrag beschikbaar vanuit de SPUK-subsidieregeling van LVVN voor maatregelpakket 3

Omdat wij veel waarde hechten aan de samenwerking met u, hebben we u de mogelijkheid gegeven om in een consultatieronde op het voorlopige afwegingskader te reageren. Achtentwintig organisaties hebben schriftelijk een reactie gedeeld, daarnaast hebben vier organisaties mondeling hun reactie toegelicht tijdens de inloopbijeenkomsten. Een deel van de feedback betrof vragen ter verduidelijking, een deel betrof wensen bijvoorbeeld voorkomend uit een bepaald belang en een deel betrof suggesties met oog op kansen en risico's. Een samenvatting van de feedback heeft u in de Regiegroepen van september (Zuid-Hollandse Delta en Veenweiden) en oktober (Kust en Duinen) ontvangen. De feedback heeft geleid tot een aantal toevoegingen en wijzigingen. We lichten dit verderop in deze brief nader op hoofdlijnen toe. In de bijlage vindt u de groslijst waarin alle reacties zijn gebundeld en waar wij ingaan op uw input.

De voorlopige versie van het afwegingskader ZH-PLG is ook besproken in de vergadering van de Commissie Landelijk Gebied op 28 augustus jl. en (daaraan voorafgaand) in een technische sessie. Ook uit deze vergadering kwam waardevolle feedback. Specifieke toezeggingen van GS aan PS waren 1) na te gaan of het mogelijk is om sociaal effect (van maatregelen en projecten) een plek te geven in het afwegingskader en 2) na te gaan welke aandachtspunten uit de Technische Sessie een plek konden krijgen in het afwegingskader. Deze aandachtspunten betroffen onder meer:

- Prioriteit op de wettelijke doelen op de korte termijn voor het ZH-PLG, zonder de lange termijn uit het oog te verliezen;
- Focus op het belang van meervoudig ruimtegebruik gezien de schaarse ruimte en de ruimtevrage die bij sommige maatregelen hoort;
- Aandacht dat de focus op haalbaarheid uit de uitvoeringstoets niet op voorhand projectvoorstellen uitsluit die een groot potentieel voor doelbereik hebben.

Aan beide toezeggingen en bovengenoemde aandachtspunten is invulling gegeven in de nieuwe versie van het afwegingskader.

Verwerking feedback in nieuwe versie afwegingskader ZH-PLG projecten

In de nieuwe versie van het afwegingskader ZH-PLG projecten is een aantal wijzigingen doorgevoerd. Op hoofdlijnen geven we u hieronder deze wijzigingen ter kennisname mee. De meer gedetailleerde reacties ziet u terug in de bijlage. We maken onderscheid tussen 1) toevoegingen, 2) wijzigingen en 3) suggesties die niet zijn verwerkt.

1: Ter verduidelijking zijn de volgende punten in de nieuwe versie toegevoegd:

- a. Scope op welke projectvoorstellen het afwegingskader van toepassing is: alle projectvoorstellen in het Maatregelenpakket ZH-PLG, ook op projectvoorstellen die niet in aanmerking komen voor LVVN-middelen.
- b. Het besluitvormingsproces is nader toegelicht waarbij expliciet is gemaakt dat GS het besluit neemt over welke projectvoorstellen in aanmerking komen voor financiering. Indien een (deel van een) projectvoorstel financieel kan worden gedekt vanuit middelen van een derde partij vraagt dit uiteraard ook om besluitvorming via die organisatie. Ook is in het proces onderscheid gemaakt tussen voorbereidende stappen die beslisinformatie opleveren en de uiteindelijke integrale bestuurlijke besluitvorming. Pas na toekenning van financiële middelen is een project daadwerkelijk onderdeel van de ZH-PLG programmering.
- c. Duiding dat besluitvorming vanuit alle inhoudelijk relevante expertises en opgaven wordt voorbereid om tot een integrale programmering te komen. NB: Om te komen tot volledig doelbereik en aanpak van de opgaven in het landelijk gebied is meer nodig dan deze projectvoorstellen. Deze ronde is hierin een eerste stap.
- d. De financieringsmogelijkheden zijn nader toegelicht en ook is toegevoegd wat de (beperkte) flexibiliteit is in toekenning van de LVVN-middelen. Naast toekenning van LVVN-middelen is het mogelijk (delen van) projectvoorstellen financieel te dekken met andere subsidieregelingen, eigen middelen of middelen van derden. Ook zijn combinaties mogelijk.
- e. De juridische status is toegevoegd. Het afwegingskader biedt geen juridische rechtsgrond voor het kunnen verstrekken van financiële middelen. Dit verloopt via subsidieregelingen en/of de begrotingscyclus en de daarvoor geldende procedures en voorwaarden.
- f. Meekoppelkansen zijn nader gedefinieerd en daarbij is geduid dat meekoppelkansen kunnen bijdragen aan maatschappelijke en economische waarde voor het gebied en efficiënt ruimtegebruik. In het afwegingskader stond al benoemd dat meekoppelkansen een pré zijn.
- g. De wijze van beoordeling is toegelicht voor de uitvoerings- en effectiviteitstoets. Het is explicieter gemaakt dat het een kwalitatieve beoordeling betreft op basis van expert judgement, welke informatie hiervoor input is en waarvoor deze informatie wordt gebruikt.
- h. Het belang voor de lange termijn is op meerdere punten toegevoegd. In de definitie van het criterium doelbereik in de effectiviteitstoets is onderscheid gemaakt tussen doelen op korte en lange termijn. Ook is expliciet gemaakt dat het criterium 'maatschappelijke en economische waarde gebied' ook inschat wat de effecten op lange termijn zijn. Dit geldt ook voor beheerkosten die mogelijk als structurele financiële last bij een projectvoorstel horen.

2: De volgende punten zijn gewijzigd ten opzichte van de voorlopige versie:

- a. De definitie en uitwerking van de criteria op basis waarvan de effectiviteit van projectvoorstellen wordt ingeschat in de 'effectiviteitstoets' is als volgt gewijzigd:
 - i. De definitie van doelbereik is gedetailleerder uitgewerkt per doel. Voor doelbereik is onderscheid gemaakt tussen wettelijke en niet-wettelijke doelen, korte en lange termijn met duiding van de mijlpalen. De klimaatdoelen voor ZH-PLG zijn onderverdeeld voor landgebruik en landbouw. Dit maakt het mogelijk de effectiviteit

- van projectvoorstellen specifiek voor (een van) deze doelen in te schatten en expliciet te maken aan welke doelen deze bijdragen.
- ii. De definitie van maatschappelijke economische waarde is verbreed van 'agrarische sector' naar 'gebied' en hierin zijn de sociale effecten verder geduid. De (agro-)economische effecten zijn in de definitie overgenomen en niet veranderd. Toegevoegd zijn de effecten voor de kwaliteit van de leefomgeving door natuurherstel, landschapsverandering of verandering van het watersysteem én de effecten van ecologische diensten zoals vruchtbare grond. Ook is benoemd dat met dit criterium wordt ingeschat in hoeverre een projectvoorstel bijdraagt aan de ambitie voor een toekomstbestendige landbouw en de leefbaarheid van regio's.
 - iii. 'Ruimtelijke effectiviteit' is gewijzigd in 'efficiënt ruimtegebruik'. Dit sluit beter aan op de inhoud van en de terminologie van het Ruimtelijk Voorstel van de provincie, net als de gewijzigde definitie van dit criterium.
- b. Alleen de uitvoeringstoets en niet de effectiviteitstoets heeft een 'zeefwerking'. De zeefwerking van de uitvoeringstoets is uitgebreider toegelicht. Als de uitvoeringstoets inzichtelijk maakt dat door de risico's en haalbaarheid een projectvoorstel niet tijdig uitvoerbaar is (ook niet na verbeteringen binnen afzienbare termijn) dan valt het voor deze 'ronde' af. De initiatiefnemer mag een aangepast voorstel indienen voor een nieuwe ronde. Een nieuwe ronde vindt plaats als daar financiële middelen voor beschikbaar zijn. De effectiviteitstoets wordt uitgevoerd op alle projectvoorstellen die tijdig uitvoerbaar zijn, eventueel na aanbevolen verbeteringen. Op deze manier wordt onder meer geborgd dat projectvoorstellen met potentieel groot doelbereik niet voortijdig afvallen door een onevenredige focus op haalbaarheid en uitvoeringsrisico's.
 - c. Ook is expliciet gemaakt dat de criteria in de effectiviteitstoets niet randvoorwaardelijk zijn. Dat betekent dat een projectvoorstel ook prioriteit kan krijgen als het op één van de criteria laag scoort.

3: De volgende punten zijn niet verwerkt in het afwegingskader:

- a. Meerdere organisaties verzochten om het draagvlak voor projectvoorstellen mee te laten wegen in onder meer de effectiviteitstoets. Dit is niet verwerkt en er wordt expliciet benoemd dat dit geen onderdeel is van de toets, omdat het perceptie betreft en per partij sterk kan verschillen. Wel wordt in de uitvoeringstoets nagegaan of draagvlak aanwezig is bij gebiedspartners waarvan een afhankelijkheid bestaat voor het welslagen van het projectvoorstel, zoals medewerking van een grondeigenaar. Ook is benoemd dat in de voorbereiding voor de besluitvorming over de prioritering van projectvoorstellen kennis uit de gebiedsprocessen wordt benut.
- b. Meerdere gebiedspartners verzochten om aan één van de doelen of criteria uit de effectiviteitstoets meer prioriteit toe te kennen. Ook was dit onderwerp van gesprek in de vergadering van de Commissie Landelijk Gebied op 28 augustus jl. Conclusie hieruit is dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen de criteria en dat er geen weging wordt toegepast in de effectiviteitstoets. Dat is ook expliciet benoemd. Daarentegen wordt wel onderscheid gemaakt tussen de doelen, zoals eerder ook toegelicht. Projectvoorstellen krijgen een hogere relatieve score indien het positief bijdraagt aan wettelijke doelen met een deadline op korte termijn.

Vervolg

Nu het afwegingskader is vastgesteld door Gedeputeerde Staten wordt het als hulpmiddel toegepast in besluitvorming over welke projectvoorstellen al dan niet prioriteit krijgen in de programmering van het ZH-PLG. Hierin komen inzichten uit de uitvoeringstoets, effectiviteitstoets en inventarisatie naar financieringsmogelijkheden bij elkaar. Met de voorbereiding van de besluitvorming zijn we zover mogelijk uiteraard al gestart. Wij zijn ons bewust van het belang om zoveel mogelijk snelheid in het proces te behouden.

Besluitvorming over de prioritering van projectvoorstellen is voorzien in december 2024. Zodra besluitvorming definitief is wordt u daarover geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

voorzitter,

secretaris,

mr. A.W. Kolff

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact

Bijlagen

Afwegingskader ZH-PLG projecten

Groslijst beantwoording input consultatieperiode